

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

1 (5)

Datum
2024-06-19

Diarienummer
4116-2024

Uppsala kommun
SBF.planadministrator@uppsala.se

Samråd om detaljplan för Gamla Uppsala skola i Uppsala kommun, Uppsala län

Kommunens ärendenummer: PBN 2021-000760

Redogörelse för ärendet

Kommunen har översänt rubricerat detaljplaneförslag för samråd enligt 5 kap 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, samt samråd om undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken (1998:808). Detaljplanen utförs med standardförfarande.

Syftet med planförslaget

Syftet med detaljplanen är att skapa förutsättningar för en skola med tillhörande skolgård. Planen begränsar byggrätten för att möjliggöra en gård med tillräcklig friyta. Planen syftar även till att reglera byggnadens utformning och placering så att befintliga karaktärsdrag i kulturmiljön respekteras och tillvaratas.

Överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen bedömer att markanvändningen överensstämmer med översiktsplanens intentioner för området.

Planeringsbesked

Uppsala kommun har begärt ett planeringsbesked av länsstyrelsen för att få besked om rubricerad detaljplan är förenlig med länsstyrelsens ingripandegrunder gällande riksintresse för totalförsvaret, riksintresse för kulturmiljö samt hälsa och säkerhet avseende buller. Länsstyrelsen har den 30 maj 2023 fattat beslut i ärendet (dnr 308-2023).

Undersökning

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att rubricerad detaljplan inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 3 § miljöbalken.

Sammanfattande synpunkter

- Länsstyrelsen har i samband med beslut om planeringsbesked bedömt att planförslaget inte innebär risk för påtaglig skada på riksintresse för totalförsvaret.
- Länsstyrelsen bedömer att planförslaget inte innebär risk för påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljövård.
- Gällande buller från spår- och vägtrafik anser länsstyrelsen att planförslaget ska kompletteras med en redovisning av om riktvärdena vid skolgård klaras för dagens situation (inte enbart prognosår 2040).
- Gällande flygbuller från Försvarets verksamhet anser länsstyrelsen att verksamhet inte innebär risk för människors hälsa eller säkerhet.
- Gällande miljö kvalitetsnormer för vatten saknas en bedömning om huruvida ämnena kvicksilver och PBDE, som är i lägsta klass, kommer att öka efter exploateringen.
- Under rubriken *övriga rådgivande synpunkter* lyfter länsstyrelsen att tillståndsprövning enligt kulturmiljölagen (1988:950) krävs för de fornlämningar som finns kvar inom planområdet.

Frågor som bevakas av Länsstyrelsen enligt 11 kap 10 § PBL

Riksintresse för Totalförsvaret

Fastigheten Gamla Uppsala 27:1 ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § miljöbalken. I samband med planeringsbeskedsansökan inhämtades synpunkter från Försvarmakten som bedömde att grundskolan inte riskerar att leda till inskränkningar på ett sätt som påtagligt försvårar Försvarmaktens verksamhet vid flygplatsen. Positivt planeringsbesked gällande planens förenlig med riksintresse för totalförsvaret har därför lämnats.

Ett positivt besked är enligt 11 kap. 10 a § PBL bindande och innebär att länsstyrelsen inte kan överpröva kommunens beslut om att anta detaljplan utifrån de frågor som planeringsbeskedet avser. Detta gäller under förutsättning att inte åtgärden eller förutsättningarna

har ändrats väsentligt i förhållande till de frågor som planeringsbeskedet avser. Länsstyrelsen kan konstatera att så inte har skett varför beslutet står fast.

Riksintresse för kulturmiljö

Planområdet är beläget inom riksintresse för kulturmiljövård C30 Gamla Uppsala samt Fyrisåns och Björklingeåns dalgångar. Länsstyrelsen har i beslut om planeringsbesked framfört betydelsen av anpassningar av byggnadens placering, skala, form och karaktärsdrag för att undvika risk för påtaglig skada på riksintresset.

Detaljplanen möjliggör en stor byggnadsvolym inom riksintresseområdet, vilket innebär en påverkan på skalan i kulturmiljölandskapet. Byggnadens placering inom planområdet innebär dock att högre liggande och mer exponerade delar av planområdet undviks, vilket är positivt ur riksintressesynpunkt. Regleringar av höjd, utformning och takvinkel är därtill åtgärder som innebär att påverkan mildras.

Sammantaget bedömer länsstyrelsen att planförslaget inte innebär risk för påtaglig skada på riksintresset.

Hälsa och säkerhet – buller

Buller från väg- och spårtrafik

En trafikbullerutredning, daterad 2023-11-30 har tagits fram för området. Utredningen visar att Naturvårdsverkets riktvärden för buller på skolgård klaras för väg- och spårtrafik vid prognosår 2040.

Av Boverkets vägledning gällande bullerutredningar¹ framgår att buller ska beräknas med utgångspunkt från dagens bullersituation och kompletteras med bedömningar av den framtida situationen. Länsstyrelsen kan konstatera att framtagna utredningen enbart innehåller kartor över bullerutbredningen för prognosåret 2040. Till granskningen ska därför kommunen uppdatera utredningen med en redovisning av huruvida riktvärdena även klaras för dagens situation.

Buller från Uppsala flygplats

Kommunen har gjort en bedömning gällande buller från Uppsala Flygflottiljanläggning (F16) som baseras på bullerberäkningar från

---

¹ [Bullerutredningar - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

Försvarsmakten. Beräkningarna visar att förhöjda ljudnivåer enbart förväntas förekomma då militära flygplan utför flygningar i närområdet. Planområdet kommer då att utsättas för maximala ljudnivåer som ligger mellan 70 – 80 dBA ca två gånger per dygn. Kommunens bedömning är att bullret från flygverksamheten inte kommer att medföra negativ påverkan på människors hälsa eller barnens inlärning med hänsyn till hur sällan flygningarna förväntas förekomma. Länsstyrelsen delar denna bedömning.

Bedömningen baseras på nuvarande miljötillstånd vilket länsstyrelsen anser är rimligt, även om Ärnas miljötillstånd i framtiden kan komma att utökas.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

För att följa miljö kvalitetsnormer (MKN) får en detaljplan inte ge upphov till en förändring som innebär att vattenmiljön försämras på ett sätt som äventyrar möjligheten att uppnå den status som vattnet ska ha enligt en miljö kvalitetsnorm. En försämring bedöms inte vara tillåtlig om den bidrar till att status sänks, om den äventyrar en norm eller om ytterligare försämring förekommer för en kvalitetsfaktor med lägst status.

Frågan om hur MKN ska följas vid planläggning i ett enskilt fall behöver vanligtvis bedömas utifrån påverkan på recipienten där ett helhetsperspektiv tas över de åtgärder som behöver vidtas inom avrinningsområdet². Beaktat detaljplanens begränsade storlek i förhållande till vattenförekomstens yta anser länsstyrelsen att det är tillräckligt att redovisa om ämnen i lägsta klass som förekommer i dagvatten ökar eller minskar efter exploateringen.

Dagvattenutredningen saknar en bedömning av följande ämnen i lägsta klass: kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE). För att miljö kvalitetsnormerna ska anses följas vid planläggning är det viktigt att tillräckliga åtgärder vidtas för att ämnen som redan är i lägsta klass inte ökar i recipienten.

Länsstyrelsen är dock medveten om att det inte är möjligt att genomföra beräkningar för alla ämnen med de metoder som finns tillgängliga i dagsläget. För vissa ämnen är beräkningarna även förknippade med särskilt stora osäkerheter. För ämnen som det inte går att göra beräkningar för kräver inte länsstyrelsen att kommunen

---

² [Underlag för att följa MKN - PBL kunskapsbanken – Boverket](#)

ska genomföra beräkningar. Om det är så att ämnena har uteslutits av denna anledning anser länsstyrelsen att planbeskrivning ska innehålla en motivering och beskrivning av de tekniska begränsningarna och osäkerheterna för dessa ämnen.

Övriga rådgivande synpunkter

Fornlämningar

Inom del av planområdet har fornlämning undersökts och tagits bort. Tillståndsprövning enligt kulturmiljölagen krävs för de fornlämningar som finns kvar inom planområdet. Fornlämningarna kommer att behöva tas bort inom hela planområdet, även i delar som planeras som utemiljö. Arkeologisk förundersökning och arkeologisk undersökning genomförs efter att en detaljplan fått laga kraft.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chef för plan- och bostadsenheten Asmah Ismaal med planhandläggare Anna Silver som föredragande. I den slutliga handläggningen har också kulturmiljöhandläggare Tina Fors och miljöskyddshandläggare Sylvia Fernandez medverkat.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Sändlista

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se

Försvarsmakten, exp-hkv@mil.se